

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 11 lutego 2013 r.

DOLiS/DEC- 120/13/8350,8355

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po rozpoznaniu wniosku Panów W. B., A. N., W. O., S. S., M. S., reprezentowanych przez Panią A. W. wykonującą zawód w Kancelarii Prawniczej, o ponowne rozpatrzenie sprawy rozstrzygniętej decyzją Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 29 października 2012r. (znak: DOLiS/DEC-1057/12/65825, 65835,65842,65845,65849,65851) w przedmiocie udostępnienia ich danych osobowych przez Spółdzielnię Budowlano-Mieszkaniową „B.”

utrzymuję w mocy zaskarżoną decyzję.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Panów W. B., A. N., W. O., S. S., M. S., zwanych dalej Skarżącymi, na udostępnianie ich danych osobowych przez Spółdzielnię Budowlano-Mieszkaniową „B.”, zwaną dalej Spółdzielnią.

Skarżący poinformowali Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, zwanego dalej także Generalnym Inspektorem, że Spółdzielnia udostępniła ich dane osobowe w zakresie imion i nazwisk osobom nieupoważnionym poprzez ich zamieszczenie w piśmie w sprawie zwołania w trybie pilnym Zebrań [...]. Skarżący oświadczyli, że egzemplarze pisma informacyjnego Spółdzielni, zawierającego ich dane osobowe, były wywieszane, przez okres około trzech tygodni, na drzwiach wejściowych do 40 klatek schodowych w 14 budynkach mieszkalnych należących do Spółdzielni, oraz że zapoznanie się z treścią tej informacji możliwe było jedynie

z zewnątrz budynków. Dodatkowo Skarżący stwierdzili, że cyt.: „od momentu umieszczenia powyższych informacji jesteśmy postrzegani przez niektórych członków SBM [...] jako wicherzyciele”. Przetwarzanie przez Spółdzielnię danych osobowych swoich Członków w ww. sposób w ocenie Skarżących jest sprzeczny z zasadami wynikającymi z ustawy o ochronie danych osobowych, oraz że „przetwarzanie danych osobowych osób, o których mowa wyżej, nie może mieć miejsca ani: ze względu na dobro publiczne, dobro osoby, której dane dotyczą, lub dobro osób trzecich (...), a każda w/w osób ma prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych”.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił, co następuje.

1. Skarżący są członkami Spółdzielni i zamieszkują w jej zasobach.

2. W styczniu 2012 r. na terenie budynków mieszkalnych należących do zasobów Spółdzielni wywieszono zostało ogłoszenie, o treści: „Zarząd [...]” informuje, że [...] Sąd Apelacyjny w wyniku rozpatrzenia apelacji panów [...] uchylił Uchwałę Nr [...] [...] Walnego Zgromadzenia Członków SBM „B.” z [...] maja 2010 roku w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej na kadencję [...]. Z uwagi na powyższy Wyrok, Zarząd w trybie pilnym zwołuje Zebrania Grup Mieszkańców, które rekomendują kandydatów do Rady Nadzorczej a następnie Walne Zgromadzenie Członków [...], które dokona wyboru Rady Nadzorczej na kadencję [...]”.

3. Zgodnie z oświadczeniem Skarżących ww. pismo zawierające ich dane osobowe udostępnione zostało poprzez umieszczenie jego egzemplarzy na drzwiach wejściowych do 40 klatek schodowych w 14 budynkach mieszkalnych należących do Spółdzielni, przez okres około trzech tygodni. W wyjaśnieniach Spółdzielni znalazło się natomiast stwierdzenie, że „informacja (...) nt. uchylenia – w wyniku apelacji Skarżących – Uchwały Nr [...] (...) została udostępniona członkom spółdzielni (...) w miejscu zwyczajowo przyjętym na klatkach schodowych budynków mieszkalnych wchodzących w skład zasobów [...]”.

4. Obecnie informacja zawierająca dane Skarżących nie jest upubliczniona we wskazany we wniosku sposób.

Na podstawie poczynionych ustaleń w dniu 29 października 2012 r. Generalny Inspektor wydał decyzję administracyjną (znak: DOLiS/DEC- 1057/12/ 65825,65842,65845,65849,65851) mocą której odmówił uwzględnienia wniosku Skarżących.

W dniu [...] listopada 2012 r. (w terminie ustawowym) do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął wniosek pełnomocnika Skarżących o ponowne rozpatrzenie sprawy. W treści powyższego wniosku podniesiono, że „Decyzja jest niezrozumiała i wewnętrznie niespójna, gdyż treści sentencji przeczy treść jej uzasadnienia. Z jednej strony organ (...) ustalił, że skarga (...) jest zasadna, gdyż Spółdzielnia

Budowlano-Mieszkaniowa „B.” (...) naruszyła przepisy ustawy o ochronie danych osobowych, (...) z drugiej zaś strony organ rozstrzygający <<odmówił uwzględnienia wniosku>>”.

Po ponownym rozpatrzeniu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonej decyzji Generalnego Inspektora z dnia 29 października 2012 r. (znak: DOLiS/DEC-1057/12/65825, 65835,65842,65845,65849,65851) jest prawidłowe.

Odnosząc się do zarzutów pełnomocnika Skarżących wyjaśnić należy, że do zadań Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych określonych w art. 12 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) zwaną dalej ustawą, należy w szczególności: kontrola zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych (ust. 1), wydawanie decyzji administracyjnych i rozpatrywanie skarg w sprawach wykonania przepisów o ochronie danych osobowych (ust. 2), zapewnienie wykonania przez zobowiązanych obowiązków o charakterze niepieniężnym wynikających z decyzji, o których mowa w pkt 2, przez stosowanie środków egzekucyjnych przewidzianych w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.) (ust. 3), prowadzenie rejestru zbiorów danych oraz udzielanie informacji o zarejestrowanych zbiorach (ust. 4), opiniowanie projektów ustaw i rozporządzeń dotyczących ochrony danych osobowych (ust. 5), inicjowanie i podejmowanie przedsięwzięć w zakresie doskonalenia ochrony danych osobowych (ust. 6), uczestniczenie w pracach międzynarodowych organizacji i instytucji zajmujących się problematyką ochrony danych osobowych (ust. 7).

W związku z realizacją uprawnień określonych w art. 12 ust. 1 ustawy, Generalny Inspektor w celu ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności faktycznych i prawnych prowadzi postępowanie administracyjne według przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) zwanej dalej Kpa, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej (art. 22 ustawy). W przypadku ustalenia, iż doszło do naruszenia przepisów ustawy, na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy, Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności: usunięcie uchybień (pkt 1), uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych (pkt 2), zastosowanie dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone dane osobowe (pkt 3), wstrzymanie przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego (pkt 4), zabezpieczenie danych lub przekazanie ich innym podmiotom (pkt 5), usunięcie danych osobowych (pkt 6). Podkreślić jednak należy, że stwierdzenie przez organ braku podstaw do uznania, iż w rozpatrywanej sprawie doszło do naruszenia przepisów ustawy, nie skutkuje brakiem rozstrzygnięcia w formie decyzji administracyjnej. Zgodnie bowiem z art. 104 ust. 1

Kpa organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej. Powyższe znajduje także uzasadnienie w orzecznictwie sądów administracyjnych. W wyroku z dnia 6 lutego 2008 r. w sprawie o sygn. akt. II SA/Wa 1150/07, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wskazał iż, „nie można się (...) zgodzić z zaprezentowaną tezą, że nie podlega załatwieniu w formie decyzji brak stwierdzenia przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych naruszenia prawa. Wprawdzie przepis art. 18 ust. 1, cytowanej już wyżej ustawy [ustawy o ochronie danych osobowych – przyp. GIODO], nakazuje organowi w formie decyzji przywrócenie stanu zgodnego z prawem, lecz zgodnie z treścią art. 12 pkt 2 ustawy do zadań GIODO należy m.in. wydawanie decyzji administracyjnych i rozpatrywanie skarg w sprawach wykonania przepisów o ochronie danych osobowych. Wykładnia tego przepisu zatem prowadzi do wniosku - zdaniem Sądu - że również w razie nie stwierdzenia uchybień w tym zakresie (wykonanie przepisów o ochronie danych osobowych), rozstrzygnięcie powinno mieć formę decyzji administracyjnej”. W związku z powyższym podkreślić należy, iż Generalny Inspektor w formie decyzji administracyjnej wydanej po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego zainicjowanego przez skargę osoby/osób, których dane osobowe przetwarzane są w sposób naruszający przepisy ustawy, może: nakazać przywrócenie stanu zgodnego z prawem, odmówić uwzględnienia wniosku, w razie nie stwierdzenia naruszeń, a także umorzyć postępowanie na skutek wypełnienia dyspozycji art. 105 Kpa.

Odnosząc się natomiast do zarzutu pełnomocnika Skarżących w przedmiocie odmowy uwzględnienia wniosku z uwagi na brak naruszenia ustawy w chwili orzekania, co w jego ocenie „pozostaje w sprzeczności z elementarnymi zasadami praworządności”, podnieść należy, iż Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wydając decyzję administracyjną zobowiązany jest do rozstrzygnięcia w oparciu o stan faktyczny istniejący w chwili wydania decyzji. Takie stanowisko potwierdza liczne orzecznictwo sądowe. Dla przykładu można przytoczyć wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 października 2000 r. w sprawie o sygnaturze akt V SA 283/00, gdzie stwierdzono, iż „Należy wskazać (...) na potrzebę stosowania norm prawa materialnego obowiązującego w dniu wydania decyzji. Zaznaczyć wyraźnie należy, że przepisy kodeksu postępowania administracyjnego nie wiążą z datą wszczęcia postępowania podstawy faktycznej i prawnej rozpoznania sprawy. Miarodajny w tym zakresie jest stan obowiązujący w dacie wydania decyzji”. Dodatkowo jak podnosi doktryna „organ administracji publicznej ocenia stan faktyczny sprawy według chwili wydania decyzji administracyjnej. Reguła ta odnosi się także do oceny stanu prawnego sprawy, co oznacza, że organ administracji publicznej wydaje decyzję administracyjną na podstawie przepisów prawa obowiązujących w chwili jej wydania (...) Rozstrzygnięcie w postępowaniu administracyjnym polega na zastosowaniu obowiązującego prawa do ustalonego stanu faktycznego sprawy administracyjnej. W ten sposób organ administracji publicznej realizuje cel postępowania administracyjnego, jakim jest urzeczywistnienie obowiązującej normy prawnej w zakresie stosunków administracyjnoprawnych, gdy stosunki te

tego wymagają”. (Komentarz do ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 00.98.1071) M. Jaśkowska, A. Wróbel, Lex., el/2012).

Generalny Inspektor w sprawie będącej przedmiotem niniejszego postępowania, dokonał oceny zgodności procesu przetwarzania danych osobowych Skarżących z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych. Przetwarzanie danych osobowych, w tym ich udostępnianie, jest zgodne z prawem wówczas, gdy administrator danych legitymuje się posiadaniem jednej, spośród wymienionych w art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych materialnych przesłanek dopuszczalności przetwarzania. I tak, stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy, przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne wtedy, gdy: 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, 2) gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa, 3) jest to konieczne dla realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to konieczne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą, 4) jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego, 5) jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

Przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116 z późn. zm.), a w zakresie nieuregulowanym w tych przepisach – ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 z późn. zm.), zwłaszcza jej art. 18 § 1, § 2, § 3 i § 4, wprost stanowią o prawach członka spółdzielni, w tym do jakich dokumentów ma dostęp członek spółdzielni oraz w odniesieniu do jakich dokumentów i z jakich przyczyn dostęp ten może być ograniczony.

Na podstawie art. 8¹ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, członek spółdzielni mieszkaniowej ma prawo otrzymania odpisu statutu i regulaminów oraz kopii uchwał organów spółdzielni i protokołów obrad organów spółdzielni, protokołów lustracji, rocznych sprawozdań finansowych oraz faktur i umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi. Przepis ten umożliwia więc członkom spółdzielni sprawowanie pełniejszej kontroli nad działalnością organów spółdzielni i enumeratywnie wymienia dokumenty, które powinny być im udostępnione przez władze spółdzielni w ramach tej kontroli. Próby ograniczenia członków spółdzielni w dostępie do treści uchwał organów spółdzielni, jak i protokołów obrad tych organów nie powinny być usprawiedliwiane obowiązywaniem przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, które nie zmieniają, ani nie ograniczają zakresu uprawnień i obowiązków spółdzielni określonych w powyższych przepisach. Na podstawie art. 8¹ ust. 3 ustawy, statut spółdzielni mieszkaniowej, regulaminy, uchwały i protokoły obrad organów spółdzielni, a także protokoły lustracji i roczne sprawozdanie finansowe powinny być udostępnione na stronie internetowej spółdzielni.

Zgodnie natomiast z art. 1 § 1 Prawa spółdzielczego, spółdzielnia jest dobrowolnym zrzeszeniem nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu

udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą. Stosownie do art. 3 tej ustawy, majątek spółdzielni jest prywatną własnością jej członków. Informacje o zadłużeniach czynszowych członków spółdzielni mieszkaniowej są informacjami bezpośrednio dotyczącymi majątku członków spółdzielni. Zgodnie z powyższym posiadają oni faktyczny interes w uzyskaniu informacji dotyczących ich majątku, zaś uprawnienie członków spółdzielni mieszkaniowej do dostępu do informacji o zadłużeniu czynszowym innych członków spółdzielni wynika z cytowanych przepisów. Tryb i forma udostępniania tych informacji powinna być szczegółowo uregulowana w statucie spółdzielni. W myśl art. 30 ustawy Prawo spółdzielcze, rejestr członków spółdzielni, obok wyraźnie wskazanych w tym przepisie informacji, może zawierać także „inne dane przewidziane w statucie”. Należy zaznaczyć, iż w tej sytuacji dostęp do tych danych powinny mieć jedynie osoby uprawnione do przeglądania rejestru, tj. członek spółdzielni, jego małżonek i wierzyciel członka lub spółdzielni. Podstawą prawną do udostępnienia danych zawartych w rejestrze członków spółdzielni może zatem, po spełnieniu powyższych warunków, stanowić przepis prawa (tj. przesłanka wskazana w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych).

Generalny Inspektor podtrzymuje swoje stanowisko, iż poczynione ustalenia wskazują, iż pismo informacyjne, zawierające dane osobowe Skarżących w zakresie imion i nazwisk oraz informacji o wniesieniu przez nich apelacji, było udostępnione w styczniu 2012 r. na drzwiach wejściowych do bloków mieszkalnych (lub – stosownie do wyjaśnień Spółdzielni – na klatkach schodowych bloków mieszkalnych) Spółdzielni przez okres czasu zawierający się między jednym, a trzema tygodniami.

Ponadto podobnie jak w zaskarżonej decyzji, nie można zgodzić się z argumentacją przedstawioną przez Spółdzielnię, iż wola Skarżących, aby wyrok sądu w sprawie z ich powództwa został odczytany na najbliższym Walnym Zgromadzeniu Członków Spółdzielni B., była jednoznaczna z wyrażeniem przez nich zgody na upublicznienie na klatkach schodowych budynków mieszkalnych Spółdzielni informacji o wystąpieniu przez nich z apelacją w sprawie uchylecia Uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni. W zaistniałych okolicznościach, informacja w zakresie imienia i nazwiska członka Spółdzielni w powiązaniu z jej nazwą dotyczy możliwej do zidentyfikowania konkretnej osoby fizycznej. Podkreślić należy także, że zgoda powinna posiadać cechy przewidziane w definicji z ustawy o ochronie danych osobowych (art. 7 pkt 5). W myśl wskazanego przepisu zgoda jest oświadczeniem woli, którego treścią jest zgoda na przetwarzanie danych osobowych, tego kto składa oświadczenie; zgoda nie może być domniemana lub dorozumiana z oświadczenia woli o innej treści. Żaden natomiast przepis prawa, na podstawie którego działają spółdzielnie, nie daje jej prawa do udostępniania danych osobowych w sposób kwestionowany w skardze. Upublicznienie przez Spółdzielnię na drzwiach klatki schodowej, pisma zawierającego dane osobowe Skarżących niewątpliwie wykracza poza zakres uprawnienia Spółdzielni. Ponadto, jako administrator danych Spółdzielnia w ten sposób dopuszcza do zapoznania się z upublicznonymi informacjami również przez osoby, które nie są jej członkami ani lokatorami

Generalny Inspektor po raz wtóry podkreśla, iż kluczowym elementem, który zaważył na rodzaju wydanego rozstrzygnięcia, była okoliczność, iż dane osobowe Skarżących nie są aktualnie przetwarzane w kwestionowany sposób. Szczególnie istotnym jest zestawienie tejże informacji z opisanym powyżej obowiązkiem rozstrzygnięcia przez organ w oparciu o stan faktyczny i prawny obowiązujący w momencie wydania decyzji. W rozpatrywanym stanie faktycznym, bezsprzecznym jest (wynika to także z oświadczeń samych Skarżących), iż aktualnie nie dochodzi już do udostępniania przez Spółdzielnię danych osobowych Skarżących w sposób będący przedmiotem sprawy, brak jest zatem podstaw do zastosowania przepisu art. 18 ust. 1 ustawy w myśl, którego w przypadku naruszenia przepisów tej ustawy Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem. Niezależnie od powyższego wskazać należy, że nakaz taki w przedmiotowej sprawie byłby niemożliwy do wykonania ze względu na charakter kwestionowanego zachowania, mianowicie jego nieodwracalność. Zasadnie zatem Generalny Inspektor odmówił uwzględnienia wniosku, jednocześnie mając na uwadze, okoliczności sprawy wystąpił w trybie przewidzianym w art. 19 a ust. 1 ustawy do Spółdzielni w celu podjęcia działań mających na celu zapobieżenie zaistnieniu w przyszłości podobnych przypadków przetwarzania danych osobowych.

Podsumowując, w ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonej decyzji administracyjnej z dnia 29 października 2012 r. jest prawidłowe i nie ma podstaw do jej uchylecia.

Decyzja jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych i w zw. z art. 13 § 2, art. 53 § 1 i art. 54 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270.), od niniejszej decyzji stronie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).